

УДК 821.161.2'06.09-32

ЮЛІЯ КОЛЯДИЧ,

*кандидат філологічних наук
(м. Вінниця);*

НІНА ПОЛЯРУШ,

*кандидат філологічних наук, доцент
(м. Вінниця)*

Концепція людини і світу в малій прозі Романа Іваничука

Стаття присвячена малій прозі Романа Іваничука, для якого література – це насамперед людинознавство, покликане виховувати читача. Зазначимо, що важливе місце в поетиці новел цього письменника належить засобам характеротворення. Усіх героїв Р. Іваничука об'єднує концепція людини: погляд письменника на людську природу і її можливості. Серед художніх засобів характеротворення визначено внутрішній монолог, внутрішній діалог, портрет та інше. Зокрема, портрет є традиційно одним з головних засобів характеротворення. У Р. Іваничука він змінюється від статичного до рухомого, навіть імпресіоністського. Колоритним засобом характеротворення є вставні розповіді-ситуації.

Наголошено, що найчастіше у новеліста жіночі образи та засоби їхнього характеротворення пов'язані з почуттям кохання, як-от у творах «Побий мене!», «Бузьків вогонь», «Порвана фотокартка», «Весільна», «В дорозі», «Дім на горі», «Сива ніч», «Одна хлібина на двох». При змалюванні образу інтелігента автор все частіше вдається до внутрішнього діалогу, що є прикметною особливістю його індивідуальної поетики. Помітним тут є і спосіб випробування персонажа-інтелігента засобами прямого чи опосередкованого внутрішнім діалогом диспуту, який потрібен для визначення світоглядних позицій.

Ключові слова: *мала проза, новела, образ, діалог, монолог, жінка, інтелігент.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... Мала проза Романа Іваничука, представлена збірками «Прут несе кригу» (1958), «Не рубайте ясень» (1961), «Під склепінням храму» (1961), «Тополина заметіль» (1965), «Дім на горі» (1969), «Сиві ночі» (1975) тощо цілком органічно вписується в естетичне поле новелістичних шедеврів Гр. Тютюнника, В. Шевчука, Є. Гуцала, Н. Бічуї та ін. Актуальність її дослідження увиразнюється насамперед у зв'язку з активним

функціонуванням її етичних та естетичних концептів у літературному процесі доби. Відчутним стало резонування поетики малої прози романіста із естетичними пошуками української літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття, а тому її вивчення становить значний інтерес для об'єктивної характеристики літературної ситуації в цілому.

Аналіз досліджень і публікацій... Уже на перші новели Р. Іванчука схвально відгукувалися М. Рильський, І. Вільде, М. Яцків. «По гарячих слідах» його книги малої прози аналізували Н. Бічужа, Є. Гуцало, М. Малиновська, Л. Танюк, М. Мольнар, О. Лупій, Я. Кравець та ін.

Формулювання цілей статті... Мета нашого дослідження полягає у з'ясуванні авторської концепції людини і світу, в якому вона живе, типології персонажів згідно з їхнім поділом на соціальні групи, а також зображально-виражальних засобів, що працюють на створення образу і персонажа.

Виклад основного матеріалу... Для Р. Іванчука, згідно з його класичними уявленнями про мистецтво, література – це насамперед людинознавство, що покликане виховувати читача і збагачувати його внутрішній світ. Звідси зрозуміло, яке важливе місце в поетиці цього письменника посідають засоби характеротворення. Фактично всі художні засоби працюють на розкриття внутрішнього світу персонажа. Є підстави говорити про гуманістичну, антропоцентричну спрямованість поетики Р. Іванчука. І в цьому відношенні він повноправний представник свого покоління.

Галерея персонажів Р. Іванчука відзначається багатством і різноманітністю. Їх можна поділити за віковою, статевою, соціальною і національною приналежністю. Художній світ новеліста населяють мешканці міста і селяни, простолюди та інтелігенція, українці й азіати, центральними персонажами часто виступають люди, що знаходяться на маргінесах життя: старі, жінки, діти. В кожній групі слід окреслити певні інваріантні, домінантні, типові риси, що відповідають узагальненим уявленням письменника на ту чи іншу категорію людей. А всіх їх об'єднує художня концепція людини: погляд письменника на людську природу і її можливості, оцінка останньої з позиції загальнолюдського ідеалу.

Іванчук-новеліст, особливо в зрілій фазі своєї творчості, має схильність до філософічності. Наріжним каменем багатьох його новел постає не авантюра, а інтелектуальна або принаймні морально-етична проблема. Скажімо, в ранній творчості такою часто виступає гордість чи захланність з наступною їх спокутою, пізніше – внутрішнє роздвоєння, дилема, викликана непротими поворотами людської долі.

Художніми засобами характеротворення малої прози Р. Іваничука виступають внутрішній монолог, внутрішній діалог, портрет, ретроспектива тощо.

Дитячий світ посів вагоме місце у близько десятка творів Р. Іваничука малого жанру. Дітей як центральних персонажів представлено у більшій частині цих новел: «Не рубайте ясенів...», «Тиша», «Кому пахне земля...», «Феномени», «На порозі»; дослідженням дитячої психології можна назвати новелу «Тонконогий лошачок», дарма що йдеться тут про лошачка. Дитячі спогади домінують у таких новелах, як «Бузьків вогонь», «Смерть Довбуша», «Зелений гомін». Другорядними персонажами змальовано дітей у новелі «Злочин», «За простими» тощо.

«На порозі» і «Не рубайте ясенів!..» – твори з психологічно однотипним персонажем: хлопчаком-лідером. Приблизно тими ж фарбами змальовано і підлегле йому товариство. І ситуація розколу між ними зумовлена також першим коханням. Володі з новели «На порозі» притаманні такі якості, як сміливість, гордість, свободолюбивість, що нерідко обертається бешкетом, зневага до дівчат, за якою криється зніяковіння. Всі ці якості належать і Грицькові з іншого вищеназваного твору. Але найголовніше полягає в тому, що саме перше кохання виявилось тією облагороджувальною силою, тим сюжетним ходом, що примушує хлопця бути відповідальним за свої вчинки, спрямовує енергію у більш конструктивне річище.

Портрет – традиційно один з головних засобів характеротворення. У новелістиці Р. Іваничука характер цього засобу змінюється від статичного докладання портрета до рухомого, навіть імпресіоністського. Наприклад, рання новела «Кому земля пахне...» (1959) розпочинається портретом головної героїні, сироти Оленки, об'єктивізованим і статичним, в дусі А. Тесленка, А. Головка чи І. Нечуя-Левицького. Український письменник-реаліст XIX століття вірив у об'єктивну правду авторського бачення, тому його портрет задавав тон сприйняття портретованого персонажа. Словесні портрети персонажів Р. Іваничука мінливі, ситуативні, здебільшого визначаються позицією іншого персонажа, суб'єктивним сприйняттям іншої дійової особи. Зміни в поведінці Володі з новели «На порозі» помітили його друзі Юрко і Василько, елементи портретування уведено в контекст їхніх спостережень: «Спочатку думали, що Володька захворів. Але ж ні, він був здоровий і ріс з кожним днем, а на його обличчі прозирала серйозність разом з темним пухом під носом. Тоді вирішили: зазнався» [4, с.25]. Про зовнішність Олі читач дізнається, коли дивиться на неї очима Володі: «Погляд його зупинявся кожен раз на пухнастому її

кучерикові біля рожевої мочки вуха, і це заважало йому почати розмову» [4, с.26]. І все ж, попри очевидну належність побаченого в цьому фрагменті оповідання «Не рубайте ясенів!..» сторонньому спостерігачеві, портрет не містить суто імпресіоністської настроєвості, суб'єктивного колориту: «Іван помітив, як подорослішали за останній час його товариші. Ще здалека пильно вдивлявся він у Грицькове обличчя: щось нове лягло разом з задумою на його чоло. Постійна ненависть, врізана в закрій уст, занурена в глибоких темних очах, змінилася серйозністю» [3, с.141]. Точка зору автора тут повністю збігається з точкою зору персонажа. У поле зору автора і персонажів потрапляє насамперед загальний вираз обличчя, колір волосся, зачіска, постаць, тональність голосу, менше – форма одягу, особливості ходи, манера розмовляти, всього того, що надає персонажеві індивідуального колориту.

Група творів Р. Іваничука малої прози, що об'єднуються під спільним знаменником дитинства, висвітленого у формі спогадів, привертають увагу ліричним ладом, спільним мотивом пошуку джерел життєвої наснаги, морального еталону. До цієї групи належать новели «Бузьків вогонь», «Не рубайте ясенів!..», а також новелістичні фрагменти мемуарів, зокрема той, що в книзі «Благослови, душе моя, Господа» міг би мати назву «Свято сливового повидла». До слова мовити, в мемуарах Іваничука знаходимо згадки щодо прототипів багатьох його творів і розкриття їхньої автобіографічної основи. Зокрема довідуємось, що в основу оповідання «Феномени» покладено спогади дитинства письменника: Мирон і Павлусь мали прототипів в особі малого Романа Іваничука та його старшого брата Євгена. Отже, треба думати, ліричний лад цієї групи творів зумовлений не інакше, як автобіографічною основою фактажу, з якого сформовано сюжет, оскільки саме в ліричних жанрах відстань між героєм і автором якнайменша. Найвиразнішим в автобіографічному сенсі є образ хлопчика, спрагло до таємниць світу, образ дитини, що вельми часто має реальним прототипом самого автора. Цей образ насамперед репрезентовано оповіданням «Феномени». Він чимось нагадує Олеся з новели Гр. Тютюнника «Дивак», а саме, тонкою, вразливою натурою. Створюючи образ Павлуся, Р. Іваничук користується засобами стереоскопічного рухомого портретування, коли герой постає в різних ситуаціях, де визначальним є вчинок, емоційна реакція, думка, слово, а риси зовнішності ніби похідні від них: «Той Павлусь – одне якесь непорозуміння. Очі великі, сині, дивіться він ними на світ, мов теля на помальовані ворота; вибіжить зимою вранці з хати, побачить гірлянди інею на гілках і паче; стане ранньою весною перед вербою, що

розпустила перші жовті сережки, і сльози горохом так і котяться в нього по щічках, а спитаєш чого – не може пояснити; по ночах схоплюється з ліжка від якихось кошмарних снів і спам'ятовується аж надворі, ну, а вже як щось скаже!...» [3, с.146]. Колоритним засобом характеротворення в цьому оповіданні є зокрема вставні розповіді-ситуації, що структурно тотожні анекдоту: Павлусь на уроці сплутав назву острова Хортиця з назвою собаки, за наказом батька біжить глянути чи добре лежать рядна у ... полі. Комізм таких ситуацій заснований на буквальному сприйнятті слова і багатій фантазії Павлуса.

Новела-фрагмент під умовною назвою «Свято сливового повидла» цікавить нас розвитком певних світоглядних і поетикальних тенденцій, що саме в цьому тексті сягли апогею. Йдеться про ототожнення світу дитинства і природи, першопочатку людини і людства, з наступною їхньою сакралізацією. Художній світ цієї новели постає гармонійно структурованим, чи то дитячою ілюзією, чи то навпаки інтуїтивно відчутною дитям істиною. Вчинки і події набувають священного статусу, обертаючись ритуалами, а люди виказують свою божественну природу.

Кохання – це те почуття, з яким найчастіше в новелістиці Р. Іваничука пов'язані жіночі образи та засоби їхнього характеротворення. Галерея жіночих образів постає в таких зразках малої прози письменника, як «Побий мене!», «Бузьків вогонь», «Порвана фотокартка», «Весільна», «В дорозі», «Дім на горі», «Сива ніч», «Одна хлібина на двох» тощо. Почуття любові в його різноманітних виявах проймає чи не кожен текст Р. Іваничука, а жіночий світ постійно знаходиться в полі уваги письменника. На його думку, саме любов є першоджерелом літературної творчості, і без почуття закоханості він не написав жодного твору. Не випадково в автобіографічній новелі «Погоня за Пегасом» натрапляємо на такий афоризм: «...поки людина прагне пізнати таємницю жінки, доти в ній живе творче натхнення» [4, с.126]. Прикметно також, що остання книга новел цього письменника «Одна хлібина на двох» має підзаголовок «Новели про любов».

2004 р. в книжці новел Р. Іваничука «Одна хлібина на двох» побачили світ два твори малого жанру, що раніше не входили до жодної з його збірок новел. Один з цих творів («Погоня за Пегасом»), датований 1997 р., написано на автобіографічному матеріалі, це, власне, спогади автора з часів армійської служби, і містяться в ньому реалії вже знайомі читачеві з інших оповідань Іваничука, зокрема гірські, позначені імпресіоністським колоритом, пейзажі і образ дівчини-красуні Айни, що уособлює жіночий ідеал письменника. Дослідників творчості Р. Іваничука один і той же персонаж в текстах, віддалених

один від одного на сорок п'ять років, приваблює можливістю з'ясування шляхів еволюції Іваничука-прозаїка, а саме, його трактування образу жінки, його погляду на інтимні стосунки і відтворення їх у слові тощо.

У творчості сучасників Р. Іваничука, Гр. Тютюнника і В. Шукшина, подибуємо персонажів, що їх літературознавці умовно називають «чудиками» (стосовно оповідань В. Шукшина), диваками. Це тип талановитого селянина, що в силу певних обставин не зміг здобути освіту, самореалізовуватись, проте його непересічна особистість проривається крізь рамки шаблону того «сірого» середовища, в якому доводиться жити, заявляє про себе ніби дивацькими вчинками, словами, рисами характеру. Поява в літературі цього персонажа зумовлювалась, очевидно, і загальношістдесятницьким культом «маленької» людини, і естетичним принципом бачити велике в малому, і задушливою атмосферою компартійного режиму, де такого роду персонаж міг бути хай і обережною, але формою протесту закам'янілих стандартів життя. Диваки Гр. Тютюнника і В. Шукшина мали попередників в особі, скажімо, вольтерівського Кандіда, оповідача «Перських листів» Монтеск'є чи в головному героєві оповідання Б. Антоненка-Давидовича «Крила Артема Летючого». Прозаїки вводили в текст диваків, щоб дати змогу читачеві поглянути на давно знайоме, навіть обридливе очима людини на маргінесі: дитини, сільського дурника, шалапуту, чужинця. Завдяки одивненому поглядові маргінала відкривалися несподівані грані життя. «Їм притаманна, – писав про літературних диваків видатний російський філолог М. Бахтін, – своєрідна особливість і право – бути чужими в цьому світі, ні з одним з існуючих положень цього світу вони не солідаризуються, ні одне їх не влаштовує, вони бачать виворіт і фальш кожного положення» [1, с.309].

Порівняно з творчістю Гр. Тютюнника постать дивака в новелістиці Р. Іваничука майже не зустрічається. Бачимо її в ранньому оповіданні «Доктор Бровко», в новеллах «Зима не вічна», «Сповідь», «Феномени». На відміну від диваків Шукшина і Тютюнника, типаж маргінала в Р. Іваничука соціально неповноцінний або не отримав ще рівноправного соціального статусу (якщо йдеться про дітей), тобто їхня дивакуватість має не стільки духовно-контroversійне коріння, скільки біологічне. Так, розумово неповноцінним є пастух Курилко з новели «Сповідь». Безпорадно почуває себе в нових соціальних умовах стара панна, попівна Регіна (новела «Зима не вічна»), причому цей персонаж абсолютно позбавлений ознак духовної вищості, так само, як і свідомого ідейного несприйняття радянського ладу. Не зміг знайти в собі духовного стрижня і опертись великопанському шельмуванню доктор

Бровко з однойменного твору. В кожному разі вектор недосконалості в новелістиці Р. Іваничука більшою мірою, аніж, скажімо, в Гр. Тютюнника спрямований від середовища до дивака. Може, саме тому автор, з винятком новели «Феномени», не ототожнює себе з центральним персонажем-маргіналом. Крайній індивідуалізм в його новелах незмінно засуджується, а соціальна антирадянська критика незрівнянно слабша, порівняно з творчістю деяких сучасників. Мабуть, закономірно, що духовне прозріння в трьох з чотирьох вищеназваних творів приходять якраз до оповідача, а не до головного героя. Отже, маргінал – це персонаж з неповним соціальним чи духовним статусом. В новелах Р. Іваничука наголошено перший, більш очевидний аспект цього явища.

Інтелігент – це той тип персонажа, до все більш глибокої розробки якого еволюціонує творчість Р. Іваничука, щоб в історичній романістиці цей персонаж посів нарешті центральне місце. В ранніх творах малого жанру, до початку 60-х рр., він представлений здебільшого студентом, молодим учителем, співробітником редакції. Кохання – ситуація і емоційний стан, який переживає і на тлі якого з'являється інтелігент. За такої ситуації людина інтелектуальної праці по-своєму нюансує любовні переживання, але все ж не задіяна в її основній соціальній функції. Наведені висновки стосуються навіть деяких пізніших художніх текстів Р. Іваничука 60-70-х рр. Щоправда, дещо інакше, в аспекті громадської роботи чи духовного пошуку цю постать висвітлено в оповіданнях «Доктор Бровко», «Рододендри», в «Морських етюдах». З часом ці тенденції вийдуть на перший план. Образ інтелігента в новелістиці Р. Іваничука, з нашого погляду, сягає довершеності в новелістичній повісті «На перевалі» (1981) та історичних оповіданнях. Урізноманітнюється рід його занять. Це може бути кінорежисер, сценарист, письменник, офіцер, державний діяч. Всіх їх об'єднує насамперед надзвичайна інтенсивність внутрішнього життя, що виявилась передовсім в рефлексії, муках совісті, внутрішньому психологічному роздвоєнні, у духовних пошуках. Звідси випливає потреба у застосуванні прозаїком більшою мірою, ніж раніше внутрішнього монологу, внутрішнього діалогу (прикметна особливість індивідуальної поетики Р. Іваничука), у використанні абстрактної лексики, певних культурних знаків як свідчення ерудованості персонажів, приміром, імені Ф. Ніцше, художника Ватто, полярника Русанова тощо. Проте Іваничукові 70-х – 80-х рр. більшою мірою притаманний спосіб випробування персонажа-інтелігента засобами прямого чи опосередкованого внутрішнім діалогом диспуту. Диспут потрібен для того, щоб здійснити вчинок, а точніше, визначитись щодо

власних світоглядних позицій, духовних орієнтирів. Адже ситуація вибору, в якій опиняються герої вимагає неординарних рішень на межі бути чи не бути, що призведе до зміни життєвого курсу чи згубним чином позначиться на долі персонажів у випадку їхньої пасивності.

1981 року в збірнику малої прози Р. Іваничука поруч з новелістичною повістю «На перевалі» побачили світ кілька історичних оповідань. До цього жанру письменник пізніше не повертався. Як виявилось згодом, вони становлять собою фрагменти забороненого радянською цензурою історичного роману. Впадає у вічі, що проблематика повісті й оповідань досить подібна. Її можна окреслити тим же питанням: «Що є справжність?». Хоч змальовані події і віддалені в часі на кілька століть, але об'єднує їх постать інтелігента, його духовні пошуки і ситуація вибору.

Читаючи мемуари Р. Іваничука, легко зрозуміти, звідки походить вказана тотожність. Валенродизм – так означив Р. Іваничук свою позицію і своє ставлення як українського радянського письменника до комуністичного режиму. Напередодні виходу в світ книги «На перевалі» було вдруге заарештовано В. Стуса, повісився Гр. Тютюнник, розгорнула свою правозахисну діяльність Українська Гельсінська спілка. Отже, актуалізація питання справжності мала автобіографічний підтекст, контекст і стимул. Кінорежисер Нестор чи геолог Степан, Радищев чи Карамзін, очевидно, виступали психологічними проекціями самого автора.

Герой оповідання «Іван Максимович» генерал Синельников – високоосвічений, сумлінний і порядний слуга цариці Катерини II. Він брав участь у придушенні повстання Пугачова, хоч і співчував повстанцям. Згідно з височайшим указом переселяв греків з Криму у Новоросійський край, усвідомлюючи безглуздість цього рішення. Його внутрішню драму письменник описав так: «Завжди він корився страхом за звання, за посади, за гріш, весь час він терзався в докорах сумління, а чинив неправе діло. Він повинен був будувати академії, а зводив казарми і тюрми. ...Він співчував Пугачову, а служив Потьомкіну. Але ще не все пропало – є в нього син. ...Його Василь повинен стати іншим, не подібним до дворян, які прагнуть тільки почестей. Не подібним навіть до батька – чесного й безвольного. Таких – інших людей – стане колись більше» [2, с.145-146]. Генерал Синельников був смертельно поранений під час штурму Очакова. Передчуття смерті додало йому мужності; продиктувавши на смертному ложі заповіт, він обвів поглядом присутніх вельмож і нарешті мовив слова, що пекли йому душу постійно, що означили стан внутрішньої еміграції: «Діть, ви завжди були мені чужі...» [2, с.148].

У багатьох творах малої прози Р. Іваничука – «Чужий онук», «Через межу – тільки крок», «Дім на грі», «Юра Фірман», «Побий мене!», «По живлющу воду» – бачимо, як логіка художнього цілого спрямовується на осуд гріха, що в християнській етиці, так само, як у художньому світі новелістики цього письменника вважається найбільшим – гріха гордині, жадібності, котрий часто закорінений у хворобливо загостреному почутті власності. Цей факт є одним з найістотніших моментів художнього осмислення селянської психології Р. Іваничуком 50-х – 60-х рр.

Висновки... Отже, антропологія тексту Р. Іваничука – це авторська концепція людини і світу, в якому вона живе, це типологія персонажів згідно з їхнім поділом на соціальні групи, нарешті, – це сукупність зображально-виражальних засобів, що працюють на створення образу персонажа.

Список використаних джерел і літератури:

1. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет. Москва: Худ. литература, 1975. 502 с.
2. Іваничук Р. На перевалі: Новели. Київ: Молодь, 1981. 214 с.
3. Іваничук Р. Одна хлібина на двох: Новели про любов. Львів: Срібне слово, 2004. 159 с.
4. Іваничук Р. Сиві ночі: Повісті, новели, мандрівні нотатки. Львів: Каменярь, 1975. 238 с.

References

1. Baxtin M. Voprosy literatury i e'stetiki. Issledovaniya raznyx let. Moskva: Xud. literatura, 1975. 502 s.
2. Ivanychuk R. Na perevali: Novely. Kyiv: Molod, 1981. 214 s.
3. Ivanychuk R. Odnа khlibyna na dvokh: Novely pro liubov. Lviv: Sribne slovo, 2004. 159 s.
4. Ivanychuk R. Syvi nochi: Povisti, novely, mandrivni notatky. Lviv: Kameniar, 1975. 238 s.

Summary

Yuliia Koliadych, Nina Poliarush

Conception of a Person and the World in Small Prose of Roman Ivanychuk

The article deals with Roman Ivanychuk's small prose. He thinks the literature is the science of the human and its main task is to bring up the reader. It is defined that the important place in the novels' poetics of the writer belongs to the character creating methods. Roman Ivanychuk's characters are united by the human concept, his point of view on the human nature and abilities. The inner monologue and inner dialogue, the portrait are determined as the artistic methods of character creating. Particularly the portrait is traditionally one of the main methods of character creating. It changes from statistic to movable and even to impressionistic. One of the unusual methods of character creating are the inserted story-situation.

It is highlighted that women's images and the methods of their character creating are connected with the feeling in love in such works as: «Beat me», «Buz'ko's Fire», «The Teared Photo», «In the Way», «The House on the Mountain», «Grey Night», «A Loaf of Bread for Two People». Describing the image of the intellectual, the writer uses the inner dialogue much more often. It is a typical peculiarity of his own poetics. The testing method of the intellectual character by means direct or indirect of the inner dialogue which needs for defined of the world outlook is evident here.

Key words: *small prose, novels, image, dialogue, monologue, woman, intellectual.*

Дата надходження статті: «11» квітня 2018 р.

Дата прийняття до друку: «30» квітня 2018 р.

УДК 821.161.2(73)-311.8.09Бльондиненко

ІРИНА РУСНАК,

*доктор філологічних наук, професор
(м.Київ)*

Поетика тревелогу «Вражіння з подорожі по Європі» (1939)

Володимира Бльондиненка

Стаття присвячена дослідженню тревелогу «Вражіння з подорожі по Європі» (1939) американського журналіста українського походження Володимира Бльондиненка (Walter P. Blondyn). Автор статті розглядає тревелог як специфічну оповідь.

Як громадянин США журналіст відвідав Європу і західноукраїнські землі в 1938–1939 роках. Володимир Бльондиненко приділив особливу увагу опису української еміграції Франції, Німеччини, Чехословаччини і Польщі. Він детально розповів про політику польського уряду щодо національних меншин, спрямованої на зміцнення Східних Кресів.

Тревелог «Вражіння з подорожі по Європі» Володимира Бльондиненка – своєрідний «документ епохи», де сучасник і безпосередній учасник подій зафіксував політичну ситуацію в Європі напередодні Другої світової війни. Автор висловив свої погляди на події, які привели до розчленування Чехословаччини, проаналізував політику Угорщини і Польщі щодо західноукраїнських земель, задокументував ситуацію в регіоні під владою Польщі, розповів про самовіддану боротьбу співвітчизників за національну свободу і право